

Klub Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin
 Konto: BZ WBK SA o/Świebodzin nr 28 1090 1593 0000 0001 0243 0645
 tel./fax 068 3828236, e-mail: kp@kp.org.pl, http:// www.kp.org.pl

Świebodzin, 30 kwietnia 2012 r.

11 05 2012

W związku z opracowywanymi przez Was planami ochrony obszarów Natura 2000: Zatoka Pomorska PLB990003, Ostoja na Zatoce Pomorskiej PLH990002, Zalew Szczeciński PLB320009, Zalew Kamieński i Dziwna PLB320001, Ujście Odry i Zalew Szczeciński PLH320018, uprzejmie informuję, że Klub Przyrodników jest zainteresowany tymi planami. Będę bardzo wdzięczny za informację o organizowanych konsultacjach społecznych, a także za umożliwienie komentowania powstających projektów dokumentów, także w trybie roboczym.

Poniżej przedkładam sugestie do opracowywanych planów, które – choć składane z wyprzedzeniem wobec formalnych konsultacji społecznych – mogą być istotne dla ukierunkowania prac zespołu Wykonawców.

A. Obszary na Zatoce Pomorskiej

1. Zwracam uwagę na szczególne znaczenie Zatoki Pomorskiej (obszar Natura 2000 Ostoja na Zatoce Pomorskiej PLH990002) dla ochrony morświna *Phocoena phocoena*. Zatoka Pomorska jest prawdopodobnie obszarem najliczniejszego występowania tego gatunku w polskiej strefie Bałtyku. Zidentyfikowane w skali całego Bałtyku potrzeby ochrony tego gatunku wymagają m.in. zredukowania do zera jego przypadkowego przyłowu w sieciach rybackich (por. m. in. tzw. „plan Jastarnia”). W związku z tym, zwłaszcza w obszarze Natura 2000 chroniącym morświna, konieczne jest zapewnienie, że prowadzone w tym obszarze rybołówstwo jest absolutnie bezpieczne dla tego gatunku. Nawet bowiem minimalny przyłów mający miejsce w obszarze Natura 2000 byłby, w świetle sytuacji tego gatunku w Bałtyku, „znaczącym zaburzeniem” w sensie art. 6(2) dyrektywy siedliskowej – dopuszczenie do tego w obszarze Natura 2000 oznaczałoby niewykonanie tego obowiązku dyrektywy.

Morświn jest obecnie chroniony na Zatoce Pomorskiej przez:

Urząd Morski w Szczecinie KANCELARIA OGÓLNA	
Wpł. dnia	10. 05. 2012
Nr	PR-112
Znak	

- „ogólnobałtycki” zakaz stosowania pławnic dryfujących, w których mogłyby ginąć morświny (choć zagadnienie jest dyskusyjne),
- obowiązujący w zachodnich sektorach rybackich Bałtyku nakaz stosowania pingerów na sieciach wydawanych z dużych (> 12 m długości jednostek rybackich).

Regulacje te są niewystarczające, ponieważ – jeżeli już miałyby być stosowane pingery – to obowiązek ten powinien dotyczyć wszystkich jednostek rybackich niezależnie od ich wielkości (ryzyko przyłowu morświna nie zależy przecież od wielkości jednostki rybackiej, z jakiej wydano sieć!). Ponadto, stosowanie pingerów skutkuje płoszeniem morświnów – co w przypadku obszaru Natura 2000 dedykowanego ochronie morświna wydaje się sprzeczne z art. 6(2) dyrektywy siedliskowej.

2. Konieczność ograniczenia przyłowu dotyczy także ptaków morskich w obszarze ptasim Zatoka Pomorska PLB990003, a wnioskowane rozwiązania są podobne, jak proponowane wyżej dla morświna.
3. W związku z przesłankami podniesionymi w pkt 1 i 2, w planach ochrony ptasiego i siedliskowego obszaru Natura 2000 na Zatoce Pomorskiej należy zaprojektować rozwiązania analogiczne do proponowanych przez niemieckie służby ochrony przyrody (BfN) w przyległych obszarach Natura 2000 w niemieckiej strefie Bałtyku – polegające na strefowanym, całorocznym lub okresowym zakazie stosowania sieci skrzelowych¹.
4. W siedliskowym obszarze Ostoja na Zatoce Pomorskiej PLH990002 należy zaprojektować także działania ochronne służące ochronie morświna przed oddziaływaniem hałasu podwodnego. Czynniki ten jest podkreślany jako istotny dla morświnów.
5. Chronione w obszarze Ostoja na Zatoce Pomorskiej PLH990002 siedlisko przyrodnicze 1110 należy rozumieć „ekosystemowo” – tj. nie tylko jako dno morskie, ale jako fragment ekosystemu morskiego Bałtyku uwarunkowany piaszczystym dnem. „Właściwy stan ochrony siedlisk przyrodniczego” w obszarze Natura 2000 powinien być scharakteryzowany zestawem wskaźników podobnym do zestawu wskaźników opisowych wymaganych do celów przyszłej strategii morskiej i charakteryzujących na użytek tej strategii dobry stan środowiska (ekosystemu) morskiego – obejmującym m. in.:
 - różnorodność biologiczną w tym stan typowych gatunków (wybranych także spośród ryb, małży, glonów),

¹ Wykorzystane powinny być tu:

- Raporty projektu EMPAS (Environmentally Sound Fisheries Management in Marine Protected Areas) - <http://www.ices.dk/projects/empas.asp>
- Sell A., Pusch C., v. Dorrien C., Krause J., Schulze T. & Carstensen D. (2011). abnahmenvorschläge für das Fischereimanagement in Natura 2000-Gebieten der deutschen AWZ der Nord- und Ostsee. Bundesamt für Naturschutz, von Thünen-Institut für See- und Ostseefischerei, Leibniz-Institut für Meereswissenschaften an der Universität Kiel: 299 p. Angielskie streszczenie dostępne na <https://transfer.bfn.de> (username: “TSF-Herrmann” and password: “tsf-21042011”).

- brak inwazyjnych gatunków obcych, dotyczy wszystkich grup systematycznych,
 - rybołówstwo nie powodujące przełowienia żadnego gatunku,
 - naturalną strukturę łańcucha pokarmowego w ekosystemie morskim,
 - brak objawów antropogenicznej eutrofizacji,
 - nienaruszone dno morskie i naturalna struktura bentosu, typowa dla siedlisk piaszczystych,
 - brak istotnych: zanieczyszczeń, zaśmiecenia, hałasu podwodnego.
6. Plan ochrony obszaru Natura 2000 może i powinien bazować na założeniu, że w perspektywie czasowej 2021 r. tzw. stan ekologiczny jednolitej części wód przybrzeżnych PLCWIIIWB9 Dziwna-Świna, charakteryzowany elementami jakości, określonymi w Ramowej Dyrektywie Wodnej i w rozporządzeniach wykonawczych do Prawa Wodnego, musi zostać doprowadzony do stanu co najmniej dobrego. Z tytułu ochrony obszaru Natura 2000 można w planie ochrony obszaru Natura 2000 żądać osiągnięcia lepszego stanu wód.

B. Obszary na Zalewie Szczecińskim i Kamińskim

7. Plan ochrony powinien uregulować zagadnienia związane z turystyką wodną na Zalewie Kamińskim i Szczecińskim, w sposób zapewniający skuteczną ochronę ptaków. Może to wymagać okresowego lub całorocznego zamknięcia określonych fragmentów obszaru dla turystyki wodnej lub dla jej poszczególnych form (np. ograniczeń w uprawianiu kitesurfingu powodującego istotne płoszenie ptaków – dotyczy np. okolic Półwyspu Rów). Plan powinien zaproponować sposób wprowadzenia niezbędnych ograniczeń (może być np. konieczne uznanie fragmentów akwenu za rezerwat przyrody, może być konieczne wydanie odpowiednich zarządzeń porządkowych dyrektora urzędu morskiego).
8. Plan ochrony obszarów Natura 2000 może i powinien bazować na założeniu, że w perspektywie czasowej 2021 r. tzw. stan ekologiczny jednolitych części wód przejściowych:
- PLTWIWB9 Zalew Kamiński,
 - PLTWIWB8 Zalew Szczeciński,
- charakteryzowany tzw. elementami jakości, określonymi w Prawie Wodnym i w Ramowej Dyrektywie Wodnej, musi zostać doprowadzony do stanu co najmniej dobrego. Z tytułu ochrony obszaru Natura 2000 można w planie ochrony obszaru Natura 2000 żądać osiągnięcia lepszego stanu wód.

C. Zagadnienia ogólne

9. Nie zgadzam się ze stanowiskiem Straży Granicznej, wyrażonym w piśmie z 8 marca 2012 r. do Urzędu Morskiego w Szczecinie, jakoby w przypadku potrzeb ochrony środowiska, a w szczególności ptaków w obszarze ptasim Natura 2000, w przypadku ewentualnej kolizji z potrzebami Straży Granicznej „zawsze nadrzędna

była realizacja ustawowych zadań Straży Granicznej”. Stanowisko to jest niezgodne z przepisami prawa polskiego i europejskiego, które nie przewidują tu żadnej „nadrzędności”. Niektóre działania Straży Granicznej mogą być zapewne kwalifikowane jako „wynikające z wymogów interesu publicznego”, ale ocena, czy interes ten ma „nadrzędny” charakter, musi być dokonywana indywidualnie w toku odpowiedniego postępowania ocenowego.

z poważaniem

Prezes Klubu

mgr inż. Robert Stańko